

Örebro universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Marie Stern Wärn
08-56308715
marie.stern.warn@hsv.se
BESLUT

2010-12-22
Reg.nr 31-1383-10

Kurser för gymnasieelever vid Örebro universitet

Högskoleverket kritiserar Örebro universitet för att det inte följt reglerna om behörighetsprövning.

Bakgrund

Högskoleverket uppmärksammades i en anonym anmälan på att akademien för naturvetenskap och teknik vid Örebro universitet efter överenskommelse med en gymnasieskola i Örebro anordnade utbildning för gymnasieelever, som saknade grundläggande behörighet för högskoleutbildning. När utbildningen genomförts agerade akademien för att eleverna skulle registreras i studiedokumentations-systemet Ladok och att de därmed skulle generera ersättning till akademien. Den anonyme anmälaren anförde att det var fel att ge elever gymnasiebetyg samtidigt som de fick högskolepoäng.

Utredning

Yttrande från Örebro universitet

Högskoleverket har i en remiss bett Örebro universitet yttra sig över anmälan.

Rektor vid universitetet har i ett yttrande daterat den 12 maj 2010 anför i huvudsak följande. Anmälan avser kurser som anordnats för gymnasieelever, vilka saknar grundläggande behörighet för högskolestudier. Avsikten har varit att studenterna och deras resultat ska registreras i studiedokumentationssystemet Ladok på samma sätt som för andra studenter, när de var klara med sin gymnasieexamen och behörigheten styrkts genom gymnasiebetyg. Kurserna har anordnats vid akademien för naturvetenskap och teknik. Det finns kursplaner för kurserna där det framgår att det är fråga om högskolestudier på grundnivå. Syftet med kurserna är att fördjupa samverkan med gymnasieskolan och väcka intresse för utbildningar inom naturvetenskap och teknik. De är avsedda att vara ett led i arbetet med breddad rekrytering och med att främja övergång till högskolestudier inom de aktuella områdena.

I detta sammanhang kan konstateras att efterlevnaden av gällande regelverk rörande behörighetsprövning inte har tillgodosetts, vilket universitetet beklagar. Rektor har tidigare beslutat att från och med höstterminen 2010 kommer kurser inte anordnas enligt denna modell. Information har lämnats till akademien för att säkra fortsatt korrekt hantering.

Beträffande pågående kurser till och med vårterminen 2010 har universitetet för avsikt att fullfölja enligt de utfästelser som getts till dem som bedrivit och bedriver studier. Rektor har tagit ställning till att det nuvarande åtagandet ska genomföras på ett sådant sätt som akademien har utlovat.

Kompletterande uppgifter

Högskoleverket har från Örebro universitet inhämtat kursplaner från två av de kurser som har getts: Datateknik A, introduktion till mobila robotar, 4,5 högskolepoäng och Biologi A, orienteringskurs, biovetenskap, 4,5 högskolepoäng. Av kursplanerna framgår att kurserna är på grundnivå.

Vidare har verket fått uppgift om att studenterna har antagits i efterhand när komplettering rörande deras slutbetyg från gymnasiet kommit in och de därmed fått sin behörighet styrkt. Studenterna har då också registrerats i Ladok och universitetet har fått ersättning för dem.

Tillämpliga regler

Utbildning på grundnivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper (1 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434).

Enligt 4 kap. 1 § högskolelagen ska högskolorna, så långt det kan ske med hänsyn till kvalitetskravet i 1 kap. 4 § första stycket, som studenter ta emot de sökande som uppfyller behörighetskraven för studierna.

Enligt 1 kap. 4 § högskoleförordningen (1993:100) avses med student i förordningen den som är antagen till och bedriver högskoleutbildningen.

Enligt 7 kap. 2 § samma förordning krävs det för att bli antagen att sökanden har grundläggande behörighet och dessutom den särskilda behörighet som kan vara föreskriven.

Av 7 kap. 5 § högskoleförordningen framgår att grundläggande behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare har bl.a. den som har fått slutbetyg från ett fullständigt nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan.

I förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor finns bestämmelser om att varje högskola skall dokumentera uppgifter om dem som ansöker till utbildning, om dem som antas till utbildning och om

dem som bedriver studier vid högskolan. Av 1 kap. 3 § framgår att med student i förordningen avses den som söker till utbildning vid en högskola, den som antas till utbildning och den som bedriver studier vid högskolan. Vidare framgår av 2 kap. 3 § förordningen att för varje student ska dokumenteras uppgifter om behörighet, urvalsgrund, antagning, deltagande i utbildning och prov, studieresultat, betyg, tillgodoräknad utbildning eller annan tillgodoräknad verksamhet och examen. Studieregistret får också innehålla de uppgifter om studenter som behövs för resultatredovisning.

Av regleringsbrevet för budgetåret 2010 avseende universitet och högskolor m.m. framgår under rubriken Utbildning på grundnivå och avancerad nivå bl.a. att ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer beräknas på grundval av redovisning i studieregistret. Vidare framgår att ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer inte erhålls för tillgodoräknande av annan utbildning eller motsvarande kunskaper och färdigheter som godkänt resultat på en eller flera kurser.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket utreder normalt inte anonyma anmälningar, men anser att skäl finns att frångå denna princip i detta ärende.

För att kunna bli antagen till utbildning på grundnivå krävs bl.a. att den sökande uppfyller de behörighetskrav som gäller för utbildningen. För studenter som är antagna till en utbildning och bedriver studier kan ersättning utgå till lärosätet i enlighet med vad som anges i regleringsbrevet för universitet och högskolor.

Örebro universitet har brutit mot högskoleförfattningarnas regler genom att låta gymnasieelever genomgå utbildning på grundnivå utan att deras behörighet prövats och utan att antagning har skett. För detta ska universitetet kritiseras.

Universitet och högskolor finansierar utbildning på grundnivå genom anslag från staten. Av regleringsbrevet för universitet och högskolor framgår att ersättning inte erhålls för tillgodoräknande av annan utbildning eller motsvarande kunskaper, dvs. tillgodoräknandebeslut enligt 6 kap. 6-7 §§ högskoleförordningen. Även om gymnasieeleverna i detta fall felaktigt fått genomgå de aktuella kurserna, är det inte uteslutet att de skulle kunna få tillgodoräkna sig kunskaperna om de antas till högskolestudier och därmed är att anse som studenter. Någon ersättning till lärosätet skulle dock inte utgå. Örebro universitets åtgärder i detta fall är enligt Högskoleverkets mening att betraktas på motsvarande sätt. Universitetet har inte haft rätt till ersättning när eleverna genomgick utbildningen, eftersom eleverna inte var antagna och därmed inte var studenter. När de sedan har antagits har de inte behövt genomgå utbildningen igen, utan deras situation har varit jämförbar

med studenter som begärt tillgodoräknande av tidigare utbildning. Enligt Högskoleverkets mening kan Örebro universitet inte anses ha rätt till ersättning för dessa studieprestationer. Högskoleverket utgår från att universitetet ser till att intäkter inte erhålls på felaktiga grunder. En kopia av detta beslut överlämnas för kännedom till Riksrevisionen, som har till uppgift att granska universitetets årsredovisning.

Med dessa besked avslutas ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av tf. avdelningschefen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Marie Stern Wärn.

Christian Sjöstrand

Marie Stern Wärn

Kopia till:
Riksrevisionen